

Едиција
С В Е В Р Е М Е Н И
Књига бр. 50

Београд, 2023.
прво издање

Илустрација на насловној страни

Mashiur Rahman ©

Илустрација на полеђини корица

Jeff Jacobs ©

www.pixabay.com

Књига је штампана на природном рециклираном папиру од дрвећа које расте у одрживим шумама. Процес производње у складу је са свим важећим прописима Министарства заштите животне средине Републике Србије.

▪ ЈАЊА ТОДОРОВИЋ ▪

КО ИМА
ЧУМ
РАЗУМЕ

СЛОВЕНСКО СЛОВО

· КО ИМА ·
УМ
· РАЗУМЕ ·

*С благословом
манастира Велика Ремета*

Издавач:

Словенско Слово
Дубљанска 10, Врачар
sloslovo@yahoo.com

Уредник издања:

Гордана Влајић

Технички уредник и дизајн:

Душан Тодоровић

Коректура и лектура:

Редакција

Штампа:

Арт принт

Тираж:

500

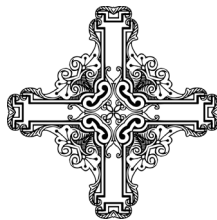
ISBN 978-86-82488-11-8

Београд, 2023.

**МУДРОСТ СЕБИ
САГРАДИ ДОМ**

„Ја, мудрост...
љубим оне који мене љубе.
И који мене добро траже,
налазе ме...
Господ ме створио...
пре почетка времена.“

(Приче Соломонове 8, 10, 22)

*Вољеним уницима,
Тари и Војину,
да им мудросћ буде
највећи пријатељ.*

СТВОРИТЕЉ НАМ ЈЕ ДАРОВАО УМНУ СУШТИНУ

Створитељ нам је даровао умну суштину. Саздао је човека, мало мањег од анђела, а већег од све створене твари и природе, човека који је телом везан за земаљски свет а душом за духовни свет. У анђелском и човечанском свету влада херувимска умност која у вишњој светлости сагледава тајну свега створеног саздану беспочетним и бескрајним Умом Божијим.

Човек има потенцијал у свом бићу да задобије Ум Христ^{ов}, Духом Светим облагодатаћен и божанским енергијама освећен и просвећен ум, и да постане *бој њо благодати*, (Јн.10,34-35), по дару Оца Светлости.

Мисао и Реч је Божија сила која лежи у основи целокупне креације. Мисао је чудотворна јер има моћ да креира стварност. Свет је Реч која се оваплотила из источника вечног божанског Ума: *Он рече и*

би, – јер је Бог Речју саздао творевину, *све је Речју пошало што постоји* (Јн. 1,3); у почетку беше Реч; *и Реч беше у Бога; и Реч беше Бог* (Јн. 1,1), нестворена и беспочетна Реч Саздатеља свега, која вечно ствара ни из чега.

Ум је источник мисли, језик је средство општења, а реч је реализација у нашем видљивом свету. У свету духовном мисао је исто што и реч. Зато треба да пазимо не само шта говоримо, него и шта мислимо, јер наше тајне мисли и намере срца нису скривене пред оком Сведитеља, пред анђелима и светима. Они нас гледају, слушају и читају као отворену књигу.

Свакако ћемо давати одговор за сваку празну, лажну, бесмислену реч и мисао, *на великом и сирашном Суду Божијем* (Мт.12,36), по обећању Његовом. Бићемо оправдани или осуђени, за многе изговорне и написане речи, за многе прећутане мисли. Бићемо и већ јесмо одговорни ако лакомислено одбацимо даровану нам мисаону енергију за творење добра, ако ове драгоцене дарове духовне презремо као безвредне, из немара, или из незнања, *да не појине народ мој, јер је без знања...* (Ос. 4,6).

Свест о постојању Бога јесте истинито знање и сва друга знања треба да нас приведу овом најважнијем и најузвишенијем знању, које свему што постоји даје

истиниту сврху и смисао. Свако знање је ограничено, делимично, *јер нешто знамо и нешто пророкујемо*, по речи апостола Павла, а Божије свезнање не можемо само умом схватити, јер Он по дару љубави понешто од своје бескрајне тајновитости открива смиреном и кротком људском срцу, умном и добром срцу, блаженом и чистом срцу, које има моћ да духовним оком сагледа и схвати постојање свога Створитеља.

Иако наше мисли нису Његове мисли, али даровао нам је божански дар, дар мишљења, коју има само анђео и човек, и учинио нас Себи сличним, саздавши нас по свом *образу и њогодију*, са заповешћу да се целоживотно усавршавамо уподобљавајући се оригиналу, *прволику, да будемо савршени као што је савршен Отац наш небески*.

Истинито просвећење долази одозго, даром Духа Светога, оно је откровење Бога као Свете Тројице, Оца, Сина, и Светога Духа. Просвећење је од светлости, оно је освећеност и просвећеност, озарење зраком, таласом или енергијом, светлост од Светлости Очево неугасиве. Светлост од Светлости (символ вере) тече непрестано од Источника бесмртности, као река светлосна на сабор изабраних и позваних, у којој се крећемо и јесмо.

Истинита самосвест и самосазнање јесте свест о сопственој природи сазадној од Бога као тројичној: дух, душа, тело; а душа опет троједна: ум, срце и воља; самосазнање о несавршеној природи човечијој која је у свему недовољна без силе и благодати (енергије) Божије, којом живимо.

Самоспознаја не долази од себе самога, нити од немуштог универзума, нити од природе, него долази одозго, од престола Свевишњег, надахнућем и удахнућем Духа Светога, дарованог нам на Светом Крштењу, чиме постајемо одуховљени људи. Без искања и посредовања Духа Светог људима је немогуће да сами себе собом просветле. *„Дар њросветљења даје се од Тебе, Светшлодавче“* (Икос Успенија). Просвећење је откровење смисла постојања и остварење циља ради кога је човек саздан.

Расуђивање као трезвеноумно реално вредновање и разумевање света изван нас, себе самих и других у овом свету, води ка исправном умном настројењу које резултира исправним делима и исправним животом, и даје добре и благословене плодове напора духовног и телесног.

Господ је Господар свих умних сила, видљивих и невидљивих, на небу и на земљи и под земљом. Све што постоји израз је Његове воље, и Његове љубави

за сва створења која је увео у постојање, и која се изобилно на њих излива. А ми, људска бића, *ми смо храм Бога Живога* (2.Кор. 6,16) и душом и телом. А шта је храм? Светилиште у коме се приноси жртва Творцу и место благодарења и слављења Тројичног Бога, високо назначење човека који целоживотно освећује светињу храма, и душе и тела, који треба да буду достојан дом узвишеном Домаћину.

УМ ЦАРУЈЕ НА ПРЕСТОЛУ БИЋА

Обратимо нарочиту пажњу на реч, јер реч има реалну моћ, *реч убија и реч оживљује*, реч је *мач оштар са обе стране*, реч пружа утеху и исцелење. У речи је садржана творачка сила божанска или прелестна обмана лаж-речи које немају животну енергију у себи, *звече као звоно*, звецкају као прапорци, испразне су и без суштине, без силе стваралачке и градилачке.

Ум-мисао-реч је велика тајна, ум не може до краја ово да појми и доследно изрази, само онолико колико нам је допуштено да одшкринемо врата тајне, говорићемо о теми човечије мисаоне енергије из угла православне хришћанске гносеологије и традиције, користећи се притом одређеним прихватљивим научним, религијским и философским сазнањима која себи својственим језиком донекле објашњавају ову тему. Желим да ове речи буду пре свега духовно надахнуће за дубље и шире и више промишљање о овом питању, које надилази нашу ограничену моћ коначног и заокруженог поимања.

Мисаона енергија у човеку никад не стаје нити пре-стаје, ми се крећемо у океану мисаоне енергије, ви-брације и информације, те непрестано у безобални океан мисли додајемо и свој мисаони свет.

Култура мисли и култивисање мишљења, веома је важна за духовни развој човека. Културу јела и одела развијамо до савршенства, велику пажњу обраћамо на спољашњу културу која се односи на архитектуру, моду, уметност, кулинарство, путовања, односу пре-ма другима и свему осталом што се односи на дру-штво у целини, а заправо култура мишљења и изра-жавања представља обележје времена и простора по којима препознајемо народе и цивилизације.

Зашто о култури мисли и култури односа према се-би и ближњима веома мало говоримо и пишемо? Сазнања модерног света достигла су неслућене мо-гућности, зато верујемо да ова тема интересује умно напредне људе. Култура мишљења треба да се пре-носи као учење и као предање из генерације у гене-рацију, да се негује и развија као добра и корисна традиција, и да се увек обогаћује и усавршава новим сазнањима. Свет који нас окружује је еманација знања и делања.

Ко има ум нека разуме да ум царује на престолу бића, он влада над царством чула и надгледа сав

создани свет. Погледајмо, свуда око нас влада безумље, чула и страсти господаре човеком који је њихов слепи роб, а создани свет смо осудили на пропаст, ми бесловесна људска бића спремамо му апокалиптични крај, а сва *ѿвар ѿрѿи и уздише чекајући синове свеѿлосѿи, чекајући избављење, чекајући спасење.*

„Свргавање лажних мисли са престола ума, исто је што и свргавање идола. Уколико се поистоветимо са лажним мислима и погрешном сликом о себи, проживећемо живот као идолопоклоници, и нећемо остварити дела за која смо способни и надарени“ (о. Андреј Ткачов).

Људи занемарују овај велики божански дар, којим се уподобљују самоме Творцу, Који је извор речи, слова, мисли. Наш Бог се још назива Бог-Слово, Бог-Реч, Бог-Логос, Бог-Ум. Овај свет је Реч која се оваплотила, саздан и одржаван вечним божанским енергијама, а ми смо сарадници, помагачи и творци Речи.

Мисао је бржа од брзине светлости, светлост путује 300.000 км у секунди, а брзину мисли не можемо измерити, јер она путује брзином која је изван времена и простора. Наш ум је попут бежичног апарата, који прима сигнале нама упућене из горњег и доњег света, из природне и непосредне околине,

---

и шаље мисли другим умовима. Мисао путује од једног човека до другог, путује кроз време и простор, реч повезује прошле генерације преко нас са будућим, мисао из будућности комуницира са нама откровењима, пророштвима, сублимацијом речи, слика и симбола.

Човек непрестано одашиље своје мисли у етар, и оне живе, вибрирају. Човеку је неопходно да се усклади са мисаоном вибрацијом другог човека како би га разумео, јер поседује способност да се мислено сједини са другим бићем и да осети, тј. прочита његове мисли. Мисао је најсуптилнија сила у универзуму која се брзо преноси од једног човека до другог и утиче на животе људи око нас.